

Posamezne številke:
Navadne Din 1-
ob nedeljah Din 1-50.

"TABOR" izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri s
dnevno naslednjega dne ter stane
mesечно po št. 12-50, za in-
stansijsko D 20-50, dostavljen na kon-
to D 10-50, na izdajo
izdani po d.

Naroča se pri up-
MARIBOR, Jugo-

Postnina plačana v gotovini.

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din 1-
ob nedeljah Din 1-50.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mar-
iboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon intern. št. 274.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritihoje, doma. Tele-
fon št. 24. — SHS poštna števil-
ka št. 11.787.
Na varošila brez denarja ne se-
nata. — Rokopisi se ne vr-
stijo.

Leto: IV.

Maribor, torek 31. julija 1923.

Številka: 170

Konferenca v Sinaji.

Popolno soglasje v vseh vprašanjih.
Sinaja, 28. julija. Po prvem sestan-
ku je bil izdan uradni komuniké, v kate-
rom se glasi, da se je v otvoritveni seji
obravnaval izčrpano splošni položaj in se
je ugotovilo v vseh točkah popolno so-
glasje. Posvetovanja se v nedeljo zjutraj
nadaljujejo. Razmotrivala se bodo zla-
sti vprašanja, ki so za Malo antanto po-
sebnega pomena in glede katerih je tre-
ba določiti skupno postopanje.

Sinaja, 30. julija (Izv.) O včerajšnji
konferenci treh zunanjih ministrov je
bil izdan sledeči komuniké: Danes so bili
obsežni razgovori in je prišlo do popol-
nega soglasja. V zadevi prošnje ogrske

vlade, naj bi se revidiral sklep repa-
cijske komisije glede odprave zastavne
pravice, so pretresali in storili primerne
sklepe. Bavili so se tudi z dnevnim re-
dom bodočega zasedanja Zveze narodov.
V vseh točkah je prišlo do sporazuma.
Konferenca je obravnavala tudi več
vprašanj politične in gospodarske nara-
ve, ki so velikega pomena za položaj Ma-
le antante in za razmerje do prijateljskih
in zaveznih držav.

Sinaja, 29. julija. V petek opoldne
je bil dr. Beneš sprejet od rumunskega
kralja Ferdinanda v avdienco. Pri tej
priliki je dr. Beneš izročil rumunskemu
kralju češkoslovaški red belega leva.

Pašičeve „težave“ z rekonstrukcijo vlade.

Beograd, 30. julija. »Vreme« poro-
ča včeraj: Vprašanje rekonstrukcije in
izpolnitve vlade je stopilo včeraj v
končno fazo. Ker hoče g. Pašić čim prej
odpotoovati na oddih, je za včeraj pokli-
cal k sebi predsednika narodne skupštine
g. Ljubo Jovanovića, za sinoči med 5.
in 8. uro pa je sklical sejo ministrskega
sveta, kateri je prisostvoval tudi gosp.
Ljuba Jovanović. Največ se je razprav-
ljalo o vprašanju, ali se naj izvrši samo
izpolnitev, ali pa obenem tudi rekon-
strukcija vlade. O demisijah g. Marko-
vića, Trifunovića in Vujičića se ni skle-
nilo ničesar definitivnega, in se je pre-

pusnila odločitev Pašiću. Kakor izvemo,
postanejo novi ministri: za trgovino in
industrijo dr. Dargotin Kojić, za agrar-
no reformo Milan Simonović, za vere
Vojislav Janjić, Krsta Miletić bi pre-
vzel poljeprivredo in vođe. Laza Marko-
vić vztraja na tem, da se njegova demis-
cija sprejme, a tudi o tem se ni nič skle-
nilo.

Voja Janjić pojde zopet k Radiću?

Beograd, 30. julija. Poslanec dr.
Voja Janjić, sopodpisnik Markovega
protokola, odpotuje v torek v Zagreb. —
Njegovo potovanje se spravlja v zvezo z
vzpostavo odnosov z Radićem. (?)

Prvi jugoslovanski esperantski kongres v Zagrebu.

Ustanovitev Esperantske lige za Jugoslavijo.

Zagreb, 30. julija. Včeraj je bil tu-
kaj odprt prvi jugoslovanski espe-
rantski kongres. Kongres je otvoril pred-
sednik pripravljalnega odbora dr. Ma-
ruzzi in v svojem govoru opisal razvoj
esperantskega gibanja v naši državi. Po-
zdravil je zastopnike civilnih, vojaških,
cerkvenih in občinskih oblasti, dalje če-
škoslov. in nemškega konzula, ki sta se
tudi udeležila kongresa ter zastopnike
raznih korporacij in tiska. Za njim je
govoril zagrebski podžupan imenom me-
sta, naglašujoč važnost esperanta tudi s
stališča zagrebskih interesov. V imenu
vlade je pozdravil udeležence prosvetni
poverjenik dr. Bosanac. Za tem so govo-
rili številni delegatje raznih mest in kra-
jev ter zastopniki različnih stanov. Bol-

garski delegat Gregorijev je med drugim
naglašal, da je v Bolgariji uveden espe-
ranto kot neobvezen predmet na vseh
srednjih šolah. Predsednikom kongresa
je bil izvoljen dr. Julij Domac, za pod-
predsednike pa delegatje vseh inozem-
skih in tuzemskih esperantskih društev.
Dospelo je tudi mnogo brzojavnih po-
zdravov. Pred slovesno otvoritvijo se je
vršila v Markovi cerkvi služba božja,
med katero so na koru peli esperantske
pesmi in po kateri je bila pridiga v espe-
rantu. Včeraj popoldne in danes se je
kongres nadaljeval. Sklenjena je bila
ustanovitev Esperantske lige za Jugo-
slavijo. Za predsednika je bil izvoljen
dr. Maruzzi (Zagreb).

Mirna nedelja v Nemčiji.

Komunističnega puča ni bilo. — Pred spremembo v nemški vladi?

Berlin, 29. julija. Do 8. ure zvečer
došla poročila pravijo, da je tudi popo-
dan v celi državi potekel mirno. V Po-
ruhju in v Porenju ni prišlo do nika-
kih nemirov. Tudi na Bavarskem je dan
mirno potekel.

Berlin, 30. julija. Včerajšnja zho-
rovanja komunistov so bila slabo obiska-
na. Večja udeležba je bila v Leipzigu in
Dresdenu, pa brez vsakih incidentov.

Berlin, 30. julija. Komunistični go-
vorniki na shodih, ki so se vključili prepo-
vedi včeraj vršili po Nemčiji in katerih
se je v celi državi udeležilo kakih 150.000
oseb, so zahtevali odstop Cunjove vlade in

diktaturo proletarijata. V političnih kro-
gih sodijo, da bo Cunjova vlada le še
kratko na površju. Spiritus agens nove
vlade bo vodja nemške ljudske stranke
dr. Stresemann. Predsednik državnega
zbora Loche se imenuje kancelar. Vsa
kritika javnosti se obrača ne toliko proti
zunanjepolitičnemu kurzu, ampak proti
notranji gospodarski politiki in se napa-
data zlasti državni finančni minister in
minister za državno gospodarstvo. —
Vprašanje svelike koalicijske je zopet v
ospredju. Puč leve (komunistov) se je
razblinil v nič, nevarnost je sedaj samo
še pred pučem desnice (monarhistov).

Izročitev jugoslovanskih premičnin na Ogrskem.

Budimpešta, 30. julija. Med ogr-
sko vlado in tukajšnjim jugoslovanskim
poslaništvom je podpisana pogodba gle-
de izročitve premičnega premoženja onih

državljanov, ki so se podali na ozemlje
druge države. Vprašanje se je uredilo na
podlagi vzajemnosti.

Včerajšnje nogometne tekme v Zagrebu in Beogradu.

Zagreb, 30. julija. Včerajšnje tek-
me: Gradjanski: Hašk 2:1 (1:0); Kon-
kordija: Ilirija 8:1 (6:0).

Beograd, 30. julija. Včeraj popo-
ldne se je odigrala tu nogometna tekma
med Beogradskim sportnim klubom in
Slavijo iz Bratislave. Tekma je končala
z 6:0 v korist Beogradčanov.

Frančoski odgovor na angleško noto dospel v London.

Pariz, 30. julija. Glasom »Petit Pa-
riena« je francoski poslanik v Londonu
sinoči prejel francosko noto na angleški
odgovor Nemčiji.

Pariz, 30. julija. »Chicago Tribune«
trdi, da francoski odgovor angleški vladi
ni končan, ampak da zahteva nadaljna
pojasnila o podrobnostih glede nekate-
rih najvažnejših točk Curzonove note,
ter odpira tako pot nadaljnjim pogaja-
njem med zavezniki, ne omogoča pa An-
gležem, da bi odgovor nemški vladi kon-
čno redigirali in odposlali, kakor so u-
pali v Downing Streetu.

K položaju na Grškem.

Atene, 29. julija. Uradno se deman-
tirajo vse vesti o nemirih v Grčiji in o
poslabšanju finančnega položaja države.
Oster napad Angleža na Lloyd Georgea.

London, 29. julija. Državni podtaj-
nik v zunanjem uradu MacNeil je včeraj
na nekem zborovanju konservativcev o-
stro napadel Lloydja Georgea radi njego-
vega odgovora Poincareju, ki ga je ime-
noval zahrbtnega in nesramnega. Res je,
da so med Anglijo in Francijo razlike v
nazorih, toda povsem prijateljskega zna-
čaja. Ni patrijotsko, če može kakor je
Lloyd George te razlike skušajo poostri-
ti s sejanjem nezaupanja in odtujevanja.

Vprašanje Javorine.

Varšava, 29. julija. V včerajšnji
seji finančnega odseka sejma je podal
zunanj minister Seyda pojasnila o sta-
nju Javorinskega vprašanja. Izjavil je,
da dozdej ni nobenega oficijelnega po-
trdila o odločbi poslaniškega sveta v ja-
vorinskem vprašanju, o kateri so poro-
čali listi, da je zadeva izročena Zvezi na-
rodov. Iz tega je sklepali, da rešitev
vprašanja ni napredovala. Po kratki de-
bati je bilo sklenjeno, v prihodnji ple-
narni seji sejma vložiti skupni predlog
poljskih parlamentarnih strank v javo-
rinskem vprašanju.

Strašna nesreča v rudniku.

Pariz, 29. julija. V rudniku v Ro-
therhamu pri Jorksiro se je včeraj zgo-
dila strašna katastrofa. V rudniku je
bilo v času nesreče 500 rudarjev. 28 jih
pogrešajo. Dozdej so našli 25 trupel. Do-
mnevajo, da so tudi ostali mrtvi, ker je
vhod v jamo zasut. Vzrok katastrofe
je v preslabih varnostnih napravah.

Pred rekonstrukcijo italijanskega kabi- neta.

Rim, 30. julija. Vesti o rekonstrukciji
vlade se trdovratno vzdržujejo. Minister
Cesaro (demokrat) bo najbrže moral od-
stopiti. Te dni bo zasedeno ministrstvo
za narodno gospodarstvo, katero je
Mussolini skombiniral iz ministrstev za
trgovino in poljedelstvo. Kot kandidat
prihaja v poštev Luigi Luzatti.

BORZA.

Curich, 30. julija. (Izv.) Predborza.
Pariz 32.95, Beograd 5.76, London 25.68,
Berlin 0.006, Praga 16.60, Milan 24.45,
Newyork 560, Dunaj 0.0078 sedem petin,
zig. krone 0.0079, Budimpešta 0.03, Var-
šava 0.0028, Sofija 5.30.

Zagreb, 30. julija. Pariz 557.50—567.50
Švica 1720—1725, London 440—442, Berlin
0.0125, Dunaj 0.1340—1350, Praga 285.25—
286.25, Milan 419—422, Newyork 95.25—96.

VELIKA RANA.

Maribor, 30. julija.

Nemčija stoji še vedno v svitu ne-
znane bodočnosti. Redkokdaj je tako o-
gromne mase poplavalilo toliko nezado-
voljstva nad obstoječimi razmerami, ka-
kor se ga sedaj pojavlja v nemškem jav-
nem življenju. Bilo bi treba ob belem
dnevnu z lučjo iskati srečnega Nemca, ki
je zadovoljen s svojo domovino. A če
vprašamo po vzrokih nezadovoljstva,
nam zadoni toliko različnih glasov, da si
ne moremo ustvariti niti relativno ve-
rjetne slike o bodočnosti Nemčije. Njeno
gospodarsko propadanje je tako silno in
h koreninam segajoče, da bi ga tudi
najkrepkejši odpor narodne volje, zdru-
žen s smotreno koncentracijo vseh fizi-
čnih in duševnih sil nemškega naroda
komaj mogel preprečiti in ustaviti. A ni
ne odpora ne osredotočenja. Oba faktor-
ja zahtevata podrejenosti enotnemu po-
sitivnemu cilju, a taka podrejenost je v
današnjih razmerah iluzorna. Niti na
zunaj niti na znotraj si niso Nemci us-
tvarili enotne narodne volje. Res je, da
vsi mrzijo Francoze, a mržnja jim ne
more nič pomagati, k večjemu še poslab-
ša njihov položaj. Francija in Belgija
sta tu, v skrajnem slučaju tudi Anglija
in ostali zavezniki; to so dejstva, s kate-
rimi mora Nemčija računati. Danes pa
je težko reči, katera nemška struja bi u-
tegnila nuditi zaveznikom toliko spre-
jemljivih pogojev, da bi nastopila radi-
kalna izprememba: da bi namreč zavez-
niki sodelovali pri gospodarski obnovi
Nemčije. Kajti poraženi imperijalisti in
militaristi so vbrizgali narodu toliko o-
mamljivega strupa, da se ne bo več od-
povedal misli odpora in revancha, dasi
utegne s tem postaviti na kocko vso nem-
ško bodočnost. Srditost obeh nasprotni-
kov se je pri prvi rani samo razveljala in
bosta nadaljevala dvoboj do trenutka, ko
bo eden izmed njiju popolnoma izčrpan.
Če smemo soditi po trenutnih simpto-
mah, je Nemčija na tej poti. A boj bo
vseeno še gigantski, zakaj moči tudi nji
ne manjka.

Za včeraj so bile napovedane velike
protifašistovske manifestacije, ki pa jih
je vlada prepovedala. Ali bo prepoved
držala, to bomo videli, ko dospejo točne
vesti. S tem pa se le podpihuje domača
borba. Delavstvo čuti v obilni meri v
meso se zajedajoče posledice derutnega
gospodarskega propadanja, zlasti dragi-
njo in brezposelnost. Ogromne delavske
mase hočejo dela in kruha. Komunisti
podžigajo njihove instinkte, in ker imajo
zdrave, nekorumpirane voditelje, se nji-
hove vrste očividno zopet množijo in po-
stajajo nevarne. A tudi socialistično
delavstvo ne prikriva svojega nezado-
voljstva in obdoljuje buržoazijo, da se
okorišča s splošno bedo in da namenoma
izziva zunanje-politične konflikte, želeč
s fašistovskim militaristično-monarhisti-
čnim prevratom ubiti dve muhi: zuna-
nje nasprotnike in proletarske mase.
Nemški delavec je tako temeljito izso-
lan v socialistični šoli, da ne nasede va-
bam svojih fašistovskih delodajalcev,
četudi mu pripovedujejo o skupnih na-
cionalnih interesih in dolžnostih.

Desničarji pa so brez prave in jasne
orientacije. Njihova razpaljena mržnja
zoper zmagovalce je slaba svetilka na
poti iz sedanje tame. Mostove sporazu-
ma, ki so delavskim voditeljem še vedno
odprti, utegnejo reakcionarci porušiti s
prvim strelom proti ruhrskim okupator-
jem. In potem ne preostane nič drugega
kot nova vojna.

V tem položaju je gospodarska samo-
pomoč in politična samoohranba Nem-
čije zelo težavna. Francija in Belgija
stojita strnjeno na nemških tleh in za-
htevata predvsem odpravo pasivnega
odpora. To pa je konec koncev politi-

eno-moralno vprašanje. Odpor je bil izprva naročen, a potem se je razvil spontano. Die Geister, die ich rief...

Berlinski ruski list »Ruk« je nedavno objavil posrečeno politično karikaturu: Svet leži v bolniški postelji, njegov trebuh je zemeljska obla. Na trebuhu mu krvavi velika rana: Rusija. Okoli postelje pa so zbrani zdravniki-državniki in se posvetujejo, kako bi zacelili rusko rano, ker brez tega svet ne ozdravi.

Zdi se, da rusko vnetje prehaja tudi vedno bolj na nemški del Evrope. In tako se rana širi, krvavi, a zdravila ni in ni...

Za nas je velikega pomena, da ta bolezen ne zajame tudi srednje Evrope in Balkana. Ob tem času je sestanek zunanjih ministrov Male antante v Sinaji znamenje, da bedimo in pazimo, da čuvamo streho in temelje naše svobode.

Politične vesti.

* Sporazum radi Reke? Italijanski listi so javili, da se v torek 31. tm. nadaljuje delo paritetne komisije. Splošno vlada mnenje, da ta vest pomeni sporazum med beograjsko in rimsko vlado. Vendar podrobnosti niso znane in bomo mogli izvedeti jih šele prihodnje dni.

* Drznost fašistovskega organa. »Giornale di Roma«, list, katerega uredniku je Radić nedavno dal svoj znani intervju, piše te dni v uvodnem članku o konferenci v Sinaji. Opozarja državniške Male antante, naj ne pozabijo na interese Italije. Italija ne bo trpela, da nastane v donavsko-balkanski Evropi slovanski blok. List z skrbjo konstatira poskuse pariške diplomacije, da izmiri Varšavo in Prago. Izjavlja, da ima Mussolini dovolj sredstev proti politiki, ki je naperjena proti Italiji.

* Anglija pred novo težko socialno krizo. Skupina angleških industrijalcev in zastopnikov v parlamentu je izročila min. predsedniku spomenico, v kateri razpravlja o črni perspektivi za Anglijo v bodoči zimi. Ako se takoj ne izvrše radikalne mere, bo že v prvih zimskih mesecih številno brezposelnih naraslo na dva milijona, ne vračunavši pol milijona demobiliziranih vojakov, ki v celih petih letih po vojni še niso mogli dobiti dela. Industrija je momentano v stagnaciji. Zima bo torej Angliji prinesla težke socialne trzavice z vsemi svojimi usodnimi posledicami.

* Zarota proti Hardingu. Pariški listi prinašajo iz Chicago vest, da je bila tam odkrita zarota ruskih anarhistov, ki so pripravljali atentat na predsednika Hardinga za časa njegovega potovanja po Alaski. Preiskava je dognala, da sta dva Rusa — Kirinski in Bušvik — prevzela nalogo, da izvršita atentat. Zapletenih je več oseb. Policija išče Kirinskega, ki je že odpotoval, da izvrši načrt.

* Likvidacija pokrajinskih uprav. Iz Beograda poročajo, da so izvršene vse priprave za likvidacijo pokrajinskih uprav. Likvidacija pokr. uprave v Dalmaciji je že v polnem teku; za njo pride na vrsto sarajevska, potem zagrebška. Takoj na to se izvede vidovdanska ustava v celi državi brez razlike na pokrajine.

Dnevna kronika.

— Kraljica za deco. V Ljubljani je »Dečji dom kraljice Marije«, bolnica za deco, ki so jo ustanovile vrle Slovenke. Kraljica Marija se zelo zanima za to škovaljubno napravo in je podarila 300 tisoč dinarjev kot stipendijo za dve Slovenki, dve Hrvatici in dve Srbkinji, ki naj se izučijo za oskrbnice sestre v zavodu.

— Odlični gost v Celju. V Celju se tudi znani učenjak in rektor beograjske univerze g. dr. Cvijić. Odtod odpotuje v Gornje-savinjske dolino.

— Rumunska kraljica pride na Bled. S službenega mesta se poroča, da pride rumunska kraljica Marija že prve dni avgusta na Bled v posete k našemu kraljevskemu paru in ostane do konca avgusta.

— Izpiti v šoli za rez. artil. oficerje v Nišu so vseskozi z zadovoljivim uspehom končali. Izpit so med drugimi z vrlo dobrim uspehom položili sledeči Slovenci: Ferdo Hartinger, Radovan Sepec, Franjo Vetrh, Emil Cerar, Stanko Jug, Franjo Čemažar, Josip Jankovič, Leon Samac, Herman Steinbrenner.

— Velika udeležba na kongresu Jugoslovankega učiteljstva v Ljubljani obeta biti posebno iz Hrvatske, ker prihajajo številne prijave. Učiteljstvo hrvatskega poverjenstva »UJU Zagreb« se pripelje v Ljubljano s posebnim vlakom, in sicer odhajajo iz Zagreba dne 5. avg. ob 5. uri 54 minut zjutraj, tako da dospe v Ljubljano ob 10. uri 18 minut. Članstvo UJU v Zagrebu je zadnje leto zelo močno naraslo, tako da je sedaj nad polovico hrvatskega učiteljstva združenega.

— Švicarski konzulat v Zagrebu v sredo, 1. avgusta na dan državnega praznika švicarske republike, ne bo uradovalec ter tudi ne izdajal vizumov.

— Vozne ugodnosti za udeležence kongresa UJU v Ljubljani. Za državne železnice je ministarstvo saobračaja z odlokom M. S. Br. 21.715 dovolilo polovično vožnjo, veljavno od 2. do 10. avgusta. Kupiti je celo karto, ki velja tudi za nazaj, če ima žig, da se član res udeleži kongresa. Na parnikih je uprava Brodarskog Sindikata z odl. št. 547 od 11. julija dovolila četrtinsko vožnjo, veljavno od 1. do 10. avgusta. Legitimacije kakor za železnico. — Za proge južne železnice je obratno ravnateljstvo južne železnice dovolilo polovično vožnjo 2. in 8. razreda potniških vlakov, veljavno od 3. do vključno 9. avgusta z odlokom št. 1331-II-25. Prekinjenje vožnje ni dopustno. Za izlete je ministarstvo saobračaja z odlokom M. S. Br. 24.100 dovolilo polovično vožnjo po kongresu na drž. železnici iz Ljubljane do Boh. Bistrice, Bleda, Planice in do Kamnika. Izkaznice dobe člani v centralni kongresni pisarni v dneh kongresa.

— Zblaznel valeč izgub pri špekulaciji. Svoj čas smo poročali o poverbi pri Poljedelski banki v Zagrebu, katero je izvršil uradnik Dragotin Tarčič. Na ime banke je prodal neko zemljišče, vplačani znesek pa je banki zatajil in porabil za svoje špekulacije. Pri teh pa ni imel sreče in je izgubil ves denar. Da se izogne zaporu, je pobegnil na Dunaj. Odtam pa se je pred nekaj časom vrnil in se nastanil v Krapini v hotelu »Central« kot stavebenik Slavko Henzel iz Osjeka. Nakrat pa so se pojavili pri njem znaki blaznosti in odprnili so ga v Štenjavec. Za to je doznal oče in ga obiskal. Tako se je izvedelo, da ni »Henzel« nihče drugi nego Dragotin Tarčič.

— Boj s papigo. V Hullu se je pred nekaj dnevi izvršila sledeča tragikomika zgodba: V pisarno nekega odvetnika je na veliko presenečenje zlasti srojevsk priletela nakrat ogromna papiga, rodem iz centralne Afrike. Razprostrla je peruti in se s strašnim krikom zagnala na dame, ki so se hitele skrivati pod mizo in za omare. Ta uspeh je papigo tako opogumil, da je pričela kakor besna navaljevati, in so morali poklicati redarja. Toda tudi aretacija hudodelke je bila precej težavna, kajti papiga je tudi redarja hudo ugriznila v palec. Vendar so jo končno obvladali.

— Samomor ob asistenci občinstva. V Metzu v Nemčiji je te dni neki Poljak sklenil, da si konča življenje. V ta namen je splezal v parku na drevo ter pričel vršiti priprave, da se obesi. Seveda se je nabralo takoj polno občinstva pod drevesom, ki ga je skušalo pregovoriti, da ne izvrši naklepa. Pa vse ni nič pomagalo. Tudi grožnja stražnika, ki je prišel mimo, da bo streljal, če ne gre z drevesa, ni zalegla. Samomorilski kandidati si je mirno dal vrv krog vratu in se nato spustil proti tlem. V tem hipu je redar splezal hitro na drevo in prerezal vrv. Samomorilec je padel na tla in ker mu je bila takoj nudena zdravniška pomoč, je njegov poskus zaenkrat ponesrečil.

— Vlom in tatvina v Ptuj. V noči od petka na soboto je bilo vlomljeno v lokalne čevljarske zadrage v Ptuj in je bilo odnešenega blaga za 15.000 dinarjev. O storilcih dozdaj ni sledu.

— Zračni promet Hamburg-Petrograd. Iz Moskve javljajo, da je sovjetska vlada sklenila s Stinnesom pogodbo za vzpostavitev zračnega prometa med Hamburgom in Petrogradom.

— Plavajoči športni prostor. Parnik »Franconia« je te dni nastopil svoje prvo vožnjo. Vsebuje 20.000 ton in je najboljše opremljen parnik v atlantskem prometu. Ima tudi 5000 kvadratnih čevljev obsegajoči športni prostor, več teniških prostorov in telovadnice.

— Kuhinjski ščurek ustavi vlak. Slišali smo že o raznih živalicah, ki so povzročile, da so se morali vlaki ustaviti: kobilice, ki so zasedle progo in se vlak, ker so se kolese preveč namazala s stiskanjem živali, ni mogel več gibati naprej; tudi roji čebel so že povzročili zamude, ker so morali zbežati uradniki in vlačno osobe. Nismo pa še slišali, da bi mogel vlak zaustaviti en edini kuhinjski ščurek. In vendar se je tudi to zgodilo v Ameriki. Živalica je zlezla v signalni aparat, ki vsled tega ni mogel funkcionirati. Seveda so vsled tega odpovedali tudi drugi signali v okolici in vlaki so se morali ustaviti.

— Hočeš, nočeš, moraš uvideti, da so »Pekate« cenejše od drugih testenin, ker se zelo nakuhajo in se jih manj potrebuje.

— Čudna ušoda bolgarskih ministrov. Bolgarski list »Radikal« objavlja sledečo statistiko o bolgarskih ministrih iz leta 1911. Vlada Gešova in Daneva je imela 14 ministrov. Od teh sta dva umrli, dva se izselila, 10 jih je v ječi. Vlada Radoslavova je imela 15 ministrov. Eden je umrl, 2 sta svobodna, 2 sta se izselila, 10 jih je v ječi. Vlada Malinova je imela 10 ministrov; eden je umrl, 2 sta se izselila, 7 jih je v ječi. Vlada Stambolijskega je imela 16 ministrov; 2 sta umrli, 2 se izselila, 14 jih je v ječi. Še čudno, da se na Bolgarskem še najdejo ljudje, ki hočejo biti ministri.

Mariborske vesti.

— m Inštalacija novega škofa dr. And. Karlna se je izvršila v nedeljo dopoldne v stolni cerkvi z običajnimi slovesnostmi. V soboto zvečer se mu je priredila serenada, Zapela je tudi Glasbena Matica tri pesmi v blagodejni razliki od zboru, ki je pred njo nastopil.

— m Racija na inozemske potepuhe. Mariborski policijski zapor so te dni precej polni, zlasti so v njih izredni gostje, inozemci, ki se potepajo v velikem številu ob naši severni meji in hodijo čez. Med njimi je seveda največ brezposelnih. Namerava se ob celi severni meji upriporiti racija na te elemente.

— m Zopet tatvine. Te dni je bila izvršena v neki tovarni tatvina železne kasete s 5000 dinarji. Tatvino je mogel izvršiti le dober poznavalec razmer v podjetju. Policijske poizvedbe so doslej dognale, da polje sled za storilcem v Celje, kjer je najbrže ista oseba ukradla 30 prstanov. Sled pa pelje dalje v Avstrijo in so odšli detektivi v Gradec in na Dunaj.

— m Darovi. Za vdovo pokojnega viš. stražnika Filipiča smo sprejeli sledeče darove: g. Fran Filipič, mesar 100 Din., g. Ivan Klemše, trgovec 30 Din. Iskrena hvala. Apeliramo ponovno na vso javnost, da z darovi, bodisi v denarju ali v živilih, podpre Filipičevo obitelj, ki je popolnoma brez sredstev, izročena največji bedi!

— m Kavarna v mestnem parku. Dnevno koncert od 17. do 19. ure in od pol 20. do 24. ure. Sladoled in domače pecivo.

— m Studijska knjižnica je za časa poletne odprta dnevno od 9. do 13. ure. Izvzemši nedelje in praznike ter dostopna vsemu občinstvu.

— m Mestno kopališče je izven nedelje in ponedeljka vse dni v tednu odprto. Parna kopel je ob sredah in petkih za dame, ostale dni za gospode. Občinstvo se opozarja, da mu v prvih kopelnih dneh ni treba čakati na kopelj. Kopališče je odprto od 10. ure do 19. popoldne, blagajna pa do 18.

— m One štranke, ki bi vzele na šolanje dijake zlasti iz učiteljskih rodbin, naj se zglasijo osebno ali pismeno pri nadučitelju g. Davorinu Vodeniku, Gosposka ulica 46-II, ki posreduje v imenu »Učiteljskega doma v Mariboru«.

— m Restavracija v Narodnem domu je sedaj popolnoma renovirana. Urejena sta dva lokala za klube, na razpolago je kegljišče. Točijo se prvovrstna vina, za jedila pa skrbi izborna kuhinja. Abonent se sprejmejo vsak čas na hrano.

— m Stare knjige, leposlovne in znanstvene, literarne vrednosti, v vseh jezikih, kupuje po najvišjih cenah vedno »Ljudska knjižnica« v Mariboru, Narodni dom I.

— m »Feniks«, zavarov. družba za življenje, ekspozitura Maribor, uraduje vsak delavnik od 8.—13. ure v Orožnovi ulici št. 11.

Celjske vesti.

Celjske prireditve. Klub naprednih slov. akademikov v Celju priredi dne 6. oktobra v celjskem Narodnem domu veliki akademski ples, kojega čisti dobiček je namenjen revnim dijakom. Meseca oktobra razvije nadalje celjska Orjuna svoj prapor. Vršijo se istočasno velika slavnost, na katero dospejo vse bližnje Orjune.

Kljub neugodnemu vremenu je opaziti letos v Celju izvanredno mnogo gostov iz južnih krajev naše domovine. Nekateri so se naselili v Celju, drugi prihajajo iz zdravilišča Dobrne in Rogaska Slatine, ki sta prenapolnjeni.

Izredna seja celjskega obč. sveta se vrši prihodnjo sredo, dne 1. avg. z edino točko dnevnega reda: elektrifikacija celjskega mesta. Kakor se sliši, se je pri predposvetovanjih odklonil falski projekt. Mesto Celje namerava podaljšati svojo pogodbo zopet s trdvo Westen.

Dramatična šola celjskega mestnega gledališča. Kakor smo že poročali, je prevzelo Udruženje gledaliških igralcev odbor Ljubljana sporazumno z celjskim Dramatičnim društvom artistsko vodstvo celjskega mestnega gledališča. V sredo, dne 25. tm. se je otvorila z lepimi uvodnimi besedami predsednika g. Prekoršeka in člana Udruženja g. Zelenika dramatična šola, ki je že zdaj zelo dobro obiskana. Nadejati se je torej, da vzgoji prav mnogo svežih in ustvarjalnih sil.

Policijski oddelek okr. glavarstva preključuje svoječasni razglas o prepovedi javnih veselij, sejmov, shodov in drugih javnih prireditev, ki so vezane na oblastveno dovolitev radi epidemičnih bolezni.

Kultura in umetnost

Osrednje šolstvo v češkoslovaški republikli.

Osrednja zveza srednješkolskih profesorjev v češkoslov. republikli je izdala statistiko tamošnjega srednjega šolstva, iz katere povzemamo po »Českem Slovu« podatke, ki utegnejo zanimati tudi našo javnost.

Vseh srednjih šol (izvzemši strokovne) je 372, izmed teh 34 dekliških. Češkoslovaških je 244, nemških 112, madžarskih 14, poljska 1, ruska 1. Na Slovaškem je bilo pred prevratom 53 madžarskih srednjih šol, ni pa bilo nobene slovaške, rusinske ali nemške, dasiravno je našela madžarska statistika l. 1908 okroglo 16.000 slovaških dijakov na teh zavodih. Danes je na Slovaškem 58 srednjih šol, z drugojezičnimi paralelkami 72; od teh je 52 češkoslovaških, 14 madžarskih, 5 nemških in 1 ruska. V svrhu organizacije tega šolstva se je moralo 300 profesorjev iz čeških dežel preseliti na Slovaško. Država vzdržuje 76,5% srednjega šolstva, cerkvenih šol je 8,5 (večinoma na Slovaškem), od teh 7 katoliških, 7 evan-gelskih in 1 grškokatoliška.

Sedaj je v vsej državi 65,6% zavodov češkoslovaških; pred prevratom je bilo na Češkem, na Moravskem in v Šleziji 63% proti 64% na tem ozemlju dandanašnji.

Štroški za posamezni državni zavod iznašajo povprečno 500.000 K letno. V vsej republikli je bilo vpisanih na srednjih šolah 108.796, od teh 1594 tujih dijakov. Povprečno odpada na 125 prebivalcev 1 dijak, na en razred 34 dijakov. Prirastek dijaštva iznaša na češkoslov. zavodih 3,73%, na nemških 103, pri Madžarskih je padlo število za 587, pri Poljaki pa naraslo za 66 dijakov. Vseh razredov je 8060. Od celotnega števila srednješkolskega dijaštva odpada na dekliški naraščaj 25,5%.

Na en razred odpada povprečno 18 učiteljev, na enega učitelja 19 dijakov.

Iz navedenih števil je razvidno, da ima 64,4% prebivalstva češkoslov. narodnosti komaj 65,6% vseh srednjih šol, vseh razredov pa 68,7% in dijaštva 72,4 odst., državnih zavodov ima samo 52,1%. Nasprotno temu ima 24,4% prebivalstva nemške narodnosti 30,1% vseh zavodov, razredov pa 27,8% in dijaštva 22,6%, a državnih zavodov 22,3%. Celotno povprečje števila dijaštva na enem zavodu je 279; nemški in madžarski zavodi imajo manj. Eden zavod odpada v celoti na 34.317 prebivalcev.

Ti podatki se ne tičejo Podkarpatske

Rusije, ki je imela pred prevratom 3 gimnazije in 3 učiteljska, vse seveda madžarsko. Danes so tam 3 realne gimnazije, 1 reform. realna gimnazija in 3 učiteljska; učni jezik je ruski, na 3 zavodih so madžarske pararelke, v Užhorodu so tudi češkoslov. pararelke.

Tuži narodi imajo tri srednje šole: dve ruski emigrantski šoli (Praga in Mor. Třebova) in francosko srednjo šolo v Pragi. Ruska ima 490 dijakov, francoska 39.

Sokolstvo.

O 20-letnica Sokolskega društva v Vavračinu se proslavlja 7., 8. in 9. septembra. Ob tej priliki priredi mariborska sokolska župa svoj VI. župni zlet v Vavračinu. Proslava bo lepa manifestacija sokolske misli.

Mornarica veže najoddaljenejšo državo! Gradimo našo mornarico! Jačajmo

Sport.

Sparta: Kturm 2:0. V nedeljo je praška »Sparta«, najboljšo moštvo kontinenta, porazilo v Gradcu najboljšo grško moštvo v prvem polčasu v razmerju 2:0. Igra se je morala prekiniti, ker se je vtila ploha.

Planinski koledar za leto 1924. Podružnice in posamezniki, ki še niso poslali korektur, gradiva, besedila za inšerate in naročila na koledar, naj to stori nemudoma. Letos je odziv tako malenkosten, da bo moral koledar po osmih letih prenehati izhajati. — Rotter. — Planinski koledar je bil zvest spremljevalec naših turistov in bi res bilo čudno, če bi sedaj prenehal izhajati zbog malomarnosti onih, ki bi ga morali podpirati. Slovenci smo planinsko ljudstvo, pa ne moremo vzdrževati niti — planinskega koledarja! Ali ni to — sramotno! (Ured.)

Koča na Klopem vrhu je oskrbovana. Vino, hrana in ležišče na razpolago vsak dan. Planincem obisk te koče toplo priporoča odbor SPD, Maribor.

Mariborska koča. Sezona je pričela. Kdor hoče prebiti poletne počitnice v zdravem gorskem zraku, naj si nabavi nakaznico za sobe pri tvrdki Pinter & Lehard. Sobe solnčne, zračne z vso opremo. Hrana prvovrstna, postrežba točna. Načrtovanje pri omenjeni tvrdki. — Odbor SPD.

Podpirajte Jug. Matico!

Objave.

Š Mestni kino. Na splošno željo občinstva se prekrasna drama »Grof od Essek« predvaja še v ponedeljek dne 30. julija tl.

Š Poletna veselica v vrtu vojašnice Kralja Petra I. Osvoboditelja (prejšnja kadetnica). Veselica, ki jo priredita požarna bramba in njen rešilni oddelek dne 12. avgusta tl. pod pokroviteljstvom g. župana Grčarja, se bo lahko štela med najlepše prireditve letošnje sezone. Odbor se je posrežilo pridobiti za sodelovanje v obče dobro znano »Dravo« pod osebnim vodstvom kapelnika g. Skačaja. Razven tega avira tudi priljubljena godba požarne brambe v Pekrah. Posebno iznenadenje za obiskovalce prireditve bo nudil Mariborski citraški klub, kateri nam je tudi obljubil svoje sodelovanje. Preskrbljeno bo tudi za razna ljudska razveseljevanja. Nikdo naj ne zamudi posetiti prireditvi!

Š Narodna čitalnica v Slovenjgradu. Priredi dne 5. avgusta tl. popoldne ob 3. uri v mestnem logu pod Draškovičevim kozolcem ljudsko igro »Rokovnjači«. Po igri velika ljudska veselica z izbranim sporedom. Na programu je poleg drugih zanimivosti srečolov in ples. Pri prireditvi sodeluje salonski orkester iz Slovenjgradca. Ker je čisti ljubilek namenjen nabavi knjig za tuk. knjižnico, se prosi in pričakuje številnega obiska. Okoliška društva pa se naprošajo, da ta dan ne prirede kakih prireditvi.

V znamenju stanovanjske bede.

Krvava deložacija v Zagrebu. — Križev pot najemnika. — Petletni boj za stanovanje.

Daširavno se v Zagrebu mnogo več zida, kakor pri nas, vendar vlada tam ravno tako občutna stanovanjska beda, kakor pri nas. O tem priča sodna razprava, ki se je te dni vršila pred zagrebškim sodiščem.

Predzgodovina te stanovanjske tragedije sega daleč nazaj do leta 1911. V Draškovičevi ulici se je vselila takrat v hišo trgovca Zoriča takrat vdova, sedaj gospa Komar. Preživljala se je s šivanjem in je imela na stanovanju tudi podnajemnika, nekega Skvaržila. Leta 1914 je moral Skvaržil v vojake. Med vojno je imela za podnajemnika Andreja Komarja, s katerim se je pozneje omožila. Po vojni se je Skvaržil leta 1918 vrnil in našel v svojem prejšnjem stanovanju, do katerega seveda ni imel več pravice, drugega, moža svoje prejšnje stanodajalke. Komarjevima se je mož smilil in vzela sta ga zopet na stanovanje, dokler ne najde drugega. Dajala sta mu tudi hrano, ki jo je še le mnogopozneje plačal. Skvaržil pa ni bil hvaležen človek. Ko se je po bolezni, ki jo je prinesel z bojišča, po negovanju in oskrbi Komarjeve nekoliko popravil, si je naenkrat začel lastiti stanovanje, češ, da ga je svojčas on najel in da je bila Komarjeva njegova podnajemnica. Hišni lastnik, kateremu je bil Skvaržil iz neznanih vzrokov ljubši, kakor Komarjeva, je potegnil ž njim in začel se je boj za stanovanje. Komarjeva sta se morala boriti na dve strani: proti Skvaržilu in proti hišnemu posestniku. Z zadevo so se bavile vse oblasti: stanovanjski urad, socialno skrbstvo, sodišče vseh instanc, odvjetniki itd., ki so s svojimi razsodbami in odredbami pobijala druga drugo. Pet polnih let je trajal ta boj, ki je Komarja, že izza vojne živčno bolnega, končno spravil iz ravnesja. Bil je živčno skoraj popolnoma uničen. Številne

tožbe, toča odlokov, razprave, zaslišavanja so mu izpodjedala zdravje, nazadnje pa je še prišel najhujši udarec — izgubil je pravdo in stanovanje.

Nekega dne letošnje pomladi, ko je bil Komar s svojo ženo na trgu, mu pove prijatelj, da ga deložirajo iz njegovega stanovanja. Ves razburjen je odhitel Komar domov, kjer mu je na hodniku prišel nasproti njegov nasprotnik Skvaržil. Nesel je ravnokar Komarjeve stvari iz stanovanja na dvorišče. Ko je zagledal Komarja, je skočil proti njemu. To je odvzelo duševno že popolnoma potrtemu Komarju zadnje sled razsodnosti. V razburjenju je potegnil nož in zabodel svojega nasprotnika, ki je kmalu na to umrl. Tako je prišel na zatožno klop. — Duševno in telesno uničen je pripovedoval sodnikom svoje trpljenje in popisal težki boj za stanovanje. Psihiater dr. Hercog je izjavil, da Komar ni odgovoren za svoje dejanje, ker ga je izvršil v duševni razburjenosti, ki ga pred zakonom oprošča. Državni pravdnik je temu oporekal, ter je bila končna razprava v svrhu zaslišanja drugih strokovnjakov preložena.

To je žalostna slika današnje stanovanjske bede. Iz prej mirnih in treznih ljudi je napravila morilec in ubijalce, samo, da si zasigurajo kosček strehe. — Koliko ljudi je kakor Komarja uničil dolgotrajni boj za stanovanje, preganjanje močnejših, koliko drugih pa še danes umira po živih grobovih.

Kedaj bo konec stanovanjske bede? To vprašanje si stavi dnevno več tisoč ljudi, a nikdo ne najde odgovora. Koliko nasvetov, koliko predlogov je že bilo stavljenih tozadevno, toda še vedno in, rekel bi, vedno bolj se borimo s stanovanjsko bedo, eno največjih nadlog današnje dobe.

Glava cele družbe — branjevka.

Zagrebska policija ima letošnje poletje veliko posla. Komaj je končala vohunsko afero, že ima novo afero s celo družbo ponarejevalcev bankovcev. — V Radniškem dolu pri Zagrebu se je stabilizirala cela družba ter si uredila delavnico za »tiskanje« bankovcev, predvsem stotinarskih. Potzvedbe so dognale, da je glava cele družbe branjevka Honka Gločević, ki se je naveličala prodaje sadja in drugih malenkosti in je hotela na drug način obogateti. V svoji hiši v Radniškem dolu je imela več strank, s katerimi skupno je napravila načrt za ponarejanje bankovcev. Njena dva sinova, ki sta zaposlena v litografiji, bi naj fungirala kot strokovnjaka. Vse priprave so že bile izvršene in baš ko bi se imeli začeti tiskati prvi stotinarski bankovci, je policija izvohala zadevo in izvršila hišno preiskavo. Našla je veliko zalogo papirja, litografske plošče, odtise, kemikalije, fotografske aparate, na kamnu tiskano sliko za bankovce, itd. Aretiranih je 11 oseb, vsi stanovalci v dotični hiši. Policija išče nadaljne »kompanjone«.

Enajst oseb aretiranih.

govce in industrijalce. Reflektanti naj se obrnejo na pisarno, Cankarjeva ulica št. 5. Ugodna prilika za uspešno reklamo. Cene zmerno!

Oglase za razstavi katalog, ki izide o priliki razstave v veliki nakladi, sprejema pisarna razstavnega odbora in pooblaščen oglasni zavod I. Sušnik, Maribor, Gosposka ulica.

Razpis natečaja za diplome. Uprava razstave razpisuje natečaj za diplome, ki se bodo izročile na razstavi odlikovanim razstavljalcem. Osnutki naj se dopoljujejo upravi razstave v zapечатnih kuvertih, označenih z isto šifro kakor osnutek, najkasneje do 15. avgusta tl. Podrobnejša pojasnila daje pisarna uprave razstave, Cankarjeva ulica 5, (poslojpe deklishe meščanske šole).

Vsa pojasnila glede razstave daje edino pisarna razstavnega odbora v Mariboru, Cankarjeva ulica, tel. št. 325, kamor naj se blagovolijo obrniti vsi zainteresenti.

Izpred sodišča.

Rodbinska drama.

Pred okrožnim sodiščem so se zagovarjali 65letni želar Frane Repič, njegova 27letna hči Jera Arnuš, žena želarskega in želarski sin Ivan Repič, vsi trije iz Radvanskega vrha, okraj Gornja Radgona, radi hudodelstva težke telesne poškodbe.

Dne 22. februarja sta se poročila želarski sin Lovrenc Arnuš iz Kocjana in želarska hči Jera Repič iz Radvanskega vrha. Slednja je imela že 4 nezakonske otroke. Njen mož pa ni bil na noben

šem glasu. Zato zakon že od vsega početka ni mogel biti srečen. Mož je prinesel v zakon 12.000 K, žena pa je dobila od starišev polovico posestva. Ker je hotel tako stari Repič, kakor mladi Arnuš gospodariti, je prišlo ponovno do preprirov. Ti pa so postali vedno hujši in hujši, tako, da je žena sklenila, da se da ločiti od moža.

Dne 27. aprila zjutraj na vse zgodaj je šel Arnuš trosit gnoj, potem sta s tasto orala nekaj časa, naker je šel sedu Janezu Koebeku pomagat gnoj voziti. Okrog 17. ure je prišel Arnuš domov. Ker je videl, da ni krompir za seme narazan, je oštel ženo. Bila sta v delavnici, kjer je delal stari Repič. Temu ni bilo po volji, da krega zet ženo in je segel vmes. Prišla sta v delavnico tudi Ivan in Marija Repič. Frane Repič in Jera Arnuš trdita, da je Lovrenc Arnuš pograbil očeta in ga vrغل na tla, naker šele bi ga naj stari Repič udaril z grabljami po glavi in nato še, ker se je zopet zakadil vanj, sunil od sebe tako, da je padel v stružnico in se potem zgrudil na tla. Lovrenc Arnuš pa trdi, da ga je tast udaril po zobeh, rekoč, da v njeovi hiši nima pravice gospodariti. Nato je Arnuš potisnil tasta v stran. Prijela sta ga Janez in Marija Repič in ga tlačala ven. — Pristopil pa je tast in udaril zeta z obličjem v desno lice tako, da se je nezavestno zgrudil na tla. Ko je prišel do zavesti, se je sam zvekel v posteljo, kjer so ga pustili krvavega in ga žena še drugi dan ni hotela umiti. Poškodba, ki jih je zadobil na glavi, so težke. Sodba se glasi pri Francu Repiču na 4 mesece, pri Jeri Arnuš na 6 tednov ječe, dočim je bil Ivan Repič, kateremu se ni dalo dokazati, da bi se dejansko lotil svojega svaka, oproščen.

Zanimivosti.

Boksarjev boj z duhovi.

Da tudi na Angleškem vlada precejšnja vročina, dokazuje poročilo nekega londonskega lista, o katerem pravi list, da je resnično: Angleški boksar Tomáš Newbury se je nedavno stpel z duhovi, ki so ga preganjali v njegovem stanovanju. Boksar je dobil nazadnje celo od duhov — batine. Nastanil se je s svojo mlado ženo in otrokom v novem stanovanju, a že prvo noč je uvidel, da v stanovanju duhovi. Krog polnoči so se čuli v stanovanju čudni glasovi, okna in vrata so se sama odpirala in zapirala, trhalo in ropotalo je po stenah, slike so popadale s sten, nekdo je jokal in zdihoval, kratkoma godilo se je vse, kar se navadno godi v bajkah o duhovih. Neko noč so se odprla večna vrata in zdelo se je, da pada toča železja. Boksar in žena sta v strahu skočila po stopnicah in sta naenkrat opazila, kako prihaja v hišo po stopnicah velik kovček, ki ga ni nihče nosil. Gospa je padla v nezavest. Drugič zopet je nekdo skozi odprto okno tiščal v sobo črno omaro, a ko so bližje gledali, ni bilo nikogar. Neko noč se Newbury odločil in — ko se je duh zopet počel javljati — je skočil in po vseh pravilih boksa začel mlatiti krog sebe. Razbil pa je pri tem le okvir okna. To je poskušal parkrat. Ko pa je videl, da mu proti duhovom ne pomaga vsa njegova boksarska znanost, je sklenil, da se izseli.

Od kaznilnice do vseučilišča.

Malo nenavadno preteklost ima mlada 25letna doktorica, ki je te dni dobila na birminghamski univerzi že tretji doktorat. Mlada dama — imena listi ne poročajo — je pričelo svojo karijero z osimim letom, ko je kot malo siromašno deklica beračila po ulicah. Iz male beračice je postala mala tatlica, ki so jo po večkratni kazni oddali končno v poboljševalnico. Pa tudi tukaj ji ni preveč ugajalo. Trikrat je pobegnila, končno pa se je udala v svojo usodo ter se začela pridno učiti. Pokazala je toliko talenta, da so ji predstojniki omogočili študiranje. V par letih je z uspehom dovršila gimnazijo, ter napravila pozneje na univerzi lapič za doktorja prava. Pa to ukaželjni mladenki še ni bilo dovolj. Študirala je na to tehniko in položila izpit za avijatiko, poleg tega pa je absolvirala tudi eksportno akademijo. Nekdanja beračica in tatlica je danes ugledna dama s trikratnim doktoratom.

Ne pozabite naročnine!

Mihel Zevaco:

KRALJEV TEKMEC.

(Nadaljevanje in konec romana: Markiza Pompadour.)

Poslovenila: Rosandra.

D' Etioles je odkimal z glavo, kot da hoče reči:

»Ej, ni samo to, — še nekaj drugega je tu vnesel! —

»Očitati ste mi mojo premalo pazljivost, gospod. — Ali če je prišel trenutek mojega delovanja, — zapovejte mi. In prisegam vam, da mi v tem oziru pač ne boste mogli očitati ničesar! —

»Zlomka, — je pripomnil uzadovoljen d' Etioles, — kajti učinek njegovih besed je bil čisto tak, kakoršnega si je bil obetal. — Vi ste pa res grozen človek. — dragi moj, — in jaz uvidevam, da je mnogo boljše, imeti vas za prijatelja, nego za sovražnika. —

»Tudi meni se zdi tako, — je odvrnil Damiens na te besede z nekakim čudnim naglasom, ki bi oblihl s kurjo poltjo vice-administratorja, če bi bil mogel razumeti skrito grožnjo teh besed. —

»Da, da, skrivalice so odveč pri takem borilcu, kot ste vi, — je pristavil d' Etioles, — boljše je tedaj, da vam naravnost vse dopovem da veste, pri čem smol! —

Damiens je lahko prikimal, potrdil, da je res najbolje tako. —

»Poslušajte tedaj, kaj od vas pričakujem, — je povzel d' Etioles. —

In govoril je na dolgo in široko. —

Kaj mu je govoril, kaj sta možaka sklenila, to nam bodo povedali naslednji dogodki. —

Ali ko je Damiens potem, ko mu je d' Etioles dal vsa potrebna navodila in instrukcije za delovanje, odšel iz kabine, — je d' Etioles z vzradoščenim obrazom — zopet čisto miren in gotov svojega uspeha, dal duška svojim mislim s par glasnimi besedami, ki so v nočni tišini pisarnice nekam čudno odmevale:

»Kralj je odpravljen — mrtev! —

Ogrnil se je s svojim plaščem ter zapustil palačo, govoreč sam pri sebi:

»In sedaj pojdemo iskati d' Assasa. — Ta ljubi, dragi vitez me res nekam preveč zanemarja! —

VIII.

Berryerjevo razlaganje.

Medtem sta bila Crebillon in Noe vnovčela pri blagajni nakaznico, katero jima je bila naklonila radodarnost, oziroma boljše, pretkana zvitost in koristnost Henrika d' Etioles. Crebillon se je bil podal domov, da pospravi svoje reči, pa da poveri oskrbo svojim malih, »svojih paglavcev, — katere že poznamo — prijazni sosedi, ki se je zavezala proti mali odškodnini, da bo skrbela za celo družino. —

Ko se je bil tako pomirjen ločil od svoje »družine, — je šel, — seveda vedno v spremstvu dragega Poissona, — da poišče kje voz, ki naj bi jih povedel v Versailles. —

Ko sta dospela tja, je Crebillon pustil zapeljati na dvorišče gostilne, kjer je že preje večkrat stanoval, dočim ni bil Noe še nikoli v Versaillesu. Gostilna, kjer sta izstopila, je bila nekako na sredi pota med gradom in Reservoirs. —

Gostilničar ju je povedel v precej veliko, svetlo sobo, kamor jima je nanosil izbornih jedi in dobrih butelj. —

Crebillon si je nadel novo obleko, Noe pa je medtem že, pač da si zbudi želodec k dobremu teku, — začel odpirati buteljke. — Začel je prazniti čašo za čašo, a za kratek čas je opazoval, kako se prijatelj oblači in liči. —

Ko se je Crebillon konečno opravil, je tudi Noe že spravljal pod streho prvo steklenico dobrega vina. —

Prijatelja sta potem složno začela prazniti krožnike in skledice, in še složneje sta navalila na steklenice, ki so se praznile, da se je bilo čuditi. —

Ko sta končala s pojedino, je Crebillon opazoval nekaj hipov Poissona, ki je bil, proti svoji navadi še nekam trezen. —

»Veš kaj, — je pesnik začel, — jaz

grem sedaj na obisk k Berryerju. — Ne vem še, kako se bo najin razgovor raz- —

»grem tja, — videli bomo, če boš res držal besedo. Jaz sedaj grem! —

»Crebillon, — prisegam ti to! —

»Torej lahko mirno grem, brez skrbi? Ti se ne boš opil? — Pomisli, da gre tu za jako važne zadeve za naju! — mu je še zabičal Crebillon ter se odpravil na odhod. —

»Crebillon, tvoje pomankanje zaupanja do mene me žali nad vse, — je dostojanstveno odvrnil Poisson. —

»Dobro torej, — videli bomo, če boš res držal besedo. Jaz sedaj grem! —

»Naj me mrzlina na vekomaj trese, — naj me kuga pobere, če se bom le ganil od tu in če spijem več kot eno buteljko! —

»Grem torej. — Tebe pa naj varuje Bog ali hudič, — je še zamrmral Crebillon, pa odšel, pustivši Noe Poissona pred par finimi steklenicami. —

»Pojdi, pojdi v miru, — je klical pijanec za njim. — »Bakov potomec ima le jedno besedo, — hudič naj me vzame, — prisegel sem to, da pijem samo jedno steklenico in obljubo bom držal! —

Crebillon je med tem šel proti gradu, tolažeč sam sebe, da njegova odsotnost ne bo predolga, tako da ne bo imel Noe niti časa, da bi se do dobrega opil in popolnoma vpijanil. —

Kakor Poisson, tako je potreboval tudi Crebillon nekake opojnosti, ako je hotel res pametno misliti, ali to, kar je bila mala opojnost za peska, ki je bil vajen vlivati v se, kakor v sod brez dna, bi bilo vsakega navadnega pivca že položilo k onemoglemu spanju. —

Poet je natančno vedel, kaka množina alkohola mu je potrebna. — In radi tega si je pustil prinesiti dobrih jedi in izbornih vin, — kajti vedel je, da je pot k Berryerju precej opasna in negotova, da se mu lahko vse ponesreči, in da je mnogo odvisno od njegove prebrisanosti. — Radi tega pa se je tudi bal, da bi se Noe ne opil, ter mu je tako zabičeval, da ne sme zapustiti bivališča, ker si je pred-

stavljaj, da bi se mu lahko pripetilo, da bi se sploh ne mogel vrniti, — in v tem slučaju bi moral biti Noe v posesti vse svoje, itak ne prevelike inteligence, da bi se zamogel držati podrobnih navodil, katere mu je dal poet. —

Po dolgih urah antišambriranja — pričakovanja v predsobi — je Crebillon končno dospel pred policijskega poveljnika. —

Berryer se je začuden spraševal, tuhtal, kaj bi pač bil povod, ki privede pesnika že znanih dramskih del pred njega. —

Vtis, katerega je bil napravil poet, njega pod imenom Picard na križišču Buci, je bil precej ugoden za pesnika. Sprejem je bil tedaj tudi precej prijazen. Ne da bi kaj skrivati in si ne upal barvo na dan, je poet jasno povedal, kak vzrok ga je prisilil k obisku. —

Zakaj se je ugrabilo gospo d' Etioles? Kaka nevarnost ji je pretila, kakor je rekel gospod Picard? —

Medtem ko je pesnik govoril, stavljal svoja vprašanja, je Berryer premišljeval, naj in kako naj odgovori. — Bil je kaj premeten dvornik in kot tak je takoj občutil, odkod piha dober veter, ki je dobrogal njegovo barko proti varnemu pristanišču. —

Ko je zapazil, da goji kralj do Ivana čustva, katerim niti on sam ne bi verjel, se je takoj potrudil in vmešal v zadevo, vedoč, da se bo kraljeva hvalečnost za tovo spomnila onega, ki bi bil zadost spreten ali pa zadosti srečen, da mu privede ljubljeno žensko. —

Ali skrivnostno in nepričakovano ginjenje gospe d' Etioles mu je zmešalo vse račune. —

Berryer, ki je verjel kraljevi ljubezni do Ivane, si je pa tudi mislil, da se bo obnašanje Ludvika XV. do lažnjive grofice du Barry kaj kmalu spremenilo in tedaj se bo kralj povrnil k Ivani še bolj zaljubljen, katero bi se seveda moralo o dani kriložnost tako dobiti. —

(Dalje.) (32)

Gospodarstvo.

Davčne napovedi. Trgovski gremij ponovno opozarja vse pridobitne sloje, da poteče 31. julija rok za vlaganje napovedi o odmeri pridobnine, v koje so vzeti obratne razmere od 1. julija 1922 do 30. junija 1923. Istotako imajo vložiti vsi oni davčni zavezanci, ki so imeli v letu 1922 manj kot 360.000 din. prometa, do 31. julija prijavo o premoju v letu 1922, da se jim odmeri pavšal za prometni davek. Kdor te prijave opusti, se mu odmerijo gori imenovani davki na podlagi uradnih podatkov, proti katerim potem ni pravice do pritožbe, ako bi bili previsoko odmerjeni.

Svetovni kongres za mlekarstvo se bo vršil od 2. do 10. oktobra 1923 in sicer bo zboroval 2. in 3. oktobra v Washingtonu, 4. oktobra v Philadelphiji, od 5. do 10. oktobra pa v Syrakuzi. Natančni program kongresa je interesantom v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Stanje Narodne banke SHS 22. jul. 1923: Aktiva (v milijonih Din., v oklepajih spremembe napram 5. tm.): kovinska podloga 362.7 (+ 1.9), posojila 1361.0 (- 11.4), račun za odkup kronskih novčanic 1238.2, račun začasne razmene 298, državni dolg 2957.2, vrednost državnih domov 2138.3, saldo raznih računov 312.5 (- 3.4). Skupno 8669.1. Pasiva: vplačani deli glavnice 21.6, rezervni fond 5.2, bankovci v obtoku 5549.9 (- 48.6), državni račun začasne razmene 81.4 (+ 15.8), razne obveznosti 527.3 (+ 8.7), terjatev države za založeno domene 2138.3, nadavek za nakup zlata za glavnico in fond 47.1. Skupno 8669.1.

Mednarodni vzorčni semenj v Pragi. Uprava praškega velesejma priredi letošnji mednarodni vzorčni semenj v Pragi od 2. do 9. septembra. Natančnejše informacije daje naša pooblaščenca trgovinska agencija v Pragi (Obchodní Agence Srhu, Chorvatu a Slovniku, Praha I. Staroměstská Radnice).

Prodnice borze 28. jul. Novi Sad: pšenica bačka stara 357.5, nova 357.5 do 365, sremska 360, srbijanska 350—365, ječmen bački stari 300, novi 295, turšica bačka stara 312.5—316, moka bačka nova 304 585.

Prodaja ponošenih vojaških oblek, perila, obuvala in ostalih vojaških prtilin. Pri upravi oddelka zavoda za izradu vojne odeže v Skoplju se bo prodajalo dne 25. avgusta t. l. potom javne licitacije ponošeno vojaško obleko vseh vrst, nadalje perilo, obuvalo ter različne ponošene vojaške prtilikline. Natančnejši podatki so interesantom na vpogled v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani, predpisani pogoji, kakor tudi predmetni material na pri upravi oddelka zavoda za izradu vojne odeže v Skoplju.

Proti kartelu sladkornih tovarnarjev. Iz Novega Sada poročajo: V Velikem Bečkerek se je vršilo v nedeljo zborovanje pridelovalcev sladkorne pese, na katerem so se odločno izrekle zoper kartel sladkornih tovarn. Zahtevali so, da se vrši nakup sladkorja pod kontrolo vlade in da se pridelovalci podpirajo s strani države.

Kongres vojvodinskih industrijalcev. V Novem Sadu bo 12. avgusta kongres vseh industrijalcev iz Vojvodine. Na tem kongresu se osnuje podsavez udruženja industrijalcev, ki bo imel glavni namen ščititi interese industrijalcev v Vojvodini in najodločnejše delati za odstranitev vseh težkoč, ki se stavijo na pot razvoju industrije v Vojvodini.

Borza v Ljubljani. Otvoritev efektne, produktne ter devizne borze v Ljubljani je fin. ministertvo dovolilo. Pravila so enaka kakor ona borze v Beogradu. Poslovanje se v kratkem prične.

Propadanje vinoreje v Rusiji. Uso da ruskega vinogradništva je pravo zrcalo ruskega gospodarskega življenja. Vinogradi v Kavkazu in ostalih ruskih vinorodnih krajih nudijo žalostno sliko. Vse je zanemarjeno, zapuščeno in zročeno propadanju. Od 193.000 jutov s trlo zasajenih vinogradov je nad 75.000 jutov opuščenih in deloma posejanih z žitom. Cele okraje je uničila trtna uš. Kmetje vinograde večinoma opuščajo, ker se več ne splača. Visoki davki, in nizke vinske cene jih silijo, da drugod iščejo dohodkov. Svoječas je pridelala Rusija 75 milijonov pudov vina, danes pa še kvečjemu 18 milijonov. Istočasno pa je padel tudi konzum vina tako zelo, da se niti te količine ni mogoče prodati, kljub temu, da je izdelovanje in prodaja žganja prepovedana.

Naročajte dnevnik „Tabor“**! SODI !**

Hramski, za špirit in rum, neoporečni, rabljeni v do-
drem stanu v velikosti od 20—50 hl se takej kupijo.
Sodi od vina izključeni. 1562

Ponudbe na A. A. Baker & Co. Ljubljana 7

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Mariboru

Isče

bančnega slugo in tekača.

Ponudbe s prepisi šolskih in službenih spričeval je
2—1 poslati na zgornji naslov. 1560

Novo!

Novo!

Dežni plašči

od 450 Din. naprej, najnovejši vzorci, pravkar došli. Ve-

lika izbira perila, klobukov, čevljev, dežnikov, palic, na-

hrbtalov in sandal po konkurenčni ceni pri 2595

JAKOBU LAH, Maribor, Glavni trg 2.

Sodi za mast ali zelje v do-

brem stanju, se radi preselitve

po nizki ceni prodajo. Nasip-

na ul. 43. Pobrežje. 1543 3-2

Isče se vodja (mojster) za

tvornico suhomesnate robe in

konsev. Ponudbe na Franojo

Jenke, Ljubljana, Krekov trg

št. 10. 1546 2-2

Na prodaj dobro vpeljana tr-

govina z mešanico blagom

na Koroški cesti. Najemnina

vkupljena. Vicel. Glavni trg 5.

1480 4-3

Glasovir se po nizki ceni pro-

da. Loska ulica 5/11. nadst.

vrata 16. 1538 3-3

Soba s hrano isče samosto-

jen, soliden, boljši gospod in

s posebnim vdomom. Naslov

v upravi „Tabora“. 1540 3-3

Stanovanje s hrano za tr-

govskega učenca se isče za

takoi. Naslov v upravnistvu

„Tabora“. 1541 3-3

Mala oznanila.

Vi dobite poštni paket fran-
ko povod: 1 kg testenine,
0.50 kg paradiznikov, 0.10 kg
ribanera parmesana, 0.50 kg
Vital-kakaoa, 0.50 kg kaka-
Korfi, 1 kg fine čokolade, 0.50
kg indijsk. sagua, vse skupaj
samo za Din. 208.—. Hmelak
i drug, Maribor. 1301

Pohištvo: Spalne in jedilne
sohe, kakor tudi kuhinjske
opreme, se radi opustitve le-
kala prodajo po nižjih cenah.
Mizarstvo Koroška cesta
št. 46. 1549 5-5

Hiša obstoječa iz dveh sob in
kuhinje ter trgovine z mese-
nim blagom, 20 minut od
glavnega trga v Mariboru, se
radi družinskih razmer takoj
ceno, proda. Za hišo je pri-
bližno 1 oral zemlje in tri za
400 l vina. Stanovanje in tr-
govina je kupcu takoj na ras-
polago. Več se iz prijaznosti
izve v delikatesni trgovini J.
Šinigoj, Aleksandrova cesta
št. 18. 1561 3-3

Proda se kompletna snalga
opremljena soba, z elektrino
razsvetljavo in uporabo kupa-
je ter enoletne najemnine
prosto za 35.000 Din. Naslov
v upravi lista. 1553 2-2

Glasovir se po nizki ceni pro-
da. Loska ulica 5/11. nadst.

vrata 16. 1538 3-3

Soba s hrano isče samosto-

jen, soliden, boljši gospod in

s posebnim vdomom. Naslov

v upravi „Tabora“. 1540 3-3

Stanovanje s hrano za tr-

govskega učenca se isče za

takoi. Naslov v upravnistvu

„Tabora“. 1541 3-3

Ne pozabinaročnino!